

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 630/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Törökom, Šafárikova 8, Rožňava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 29/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 29/2020 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Návrhom na vydanie platobného rozkazu doručенým 9. marca 2020 Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej len „upomínací súd“) sa sťažovateľ domáha proti žalovanej (KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Bratislava) zaplataenia poisťného plnenia vo výške 1 800 eur s príslušenstvom vyplývajúceho z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uzavretého so žalovanou. Upomínací súd vydal vo veci 3. apríla 2020 platobný rozkaz, proti ktorému podala žalovaná odpor, v dôsledku čoho bola vec sťažovateľa postúpená a 11. júna 2020 doručенá okresnému súdu ako miestne príslušnému súdu na jej prejednanie. Konanie je okresným súdom vedené pod sp. zn. 3 C 29/2020 a nie je dosiaľ skončené.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ podanie ústavnej sťažnosti odôvodnil tým, že „Okresný súd Bratislava I doposiaľ vo vyššie uvedenej veci vôbec nekonal a nenariadil ani jedno jediné pojednávanie! Od postúpenia veci Okresným súdom Banská Bystrica, sp. zn. 19Up/457/2020 ubehlo 30 mesiacov! Sťažovateľ zastáva názor, že agenda o zaplatenie poisťného plnenia vo výške 1.800,- € je bežnou a právne nenáročnou agendou všeobecných súdov SR, nie je jej preto zrejmé ako je možné, že prvostupňový súd v predmetnej veci doposiaľ ani len nezačal vo veci konať.“.

4. Sťažovateľ uvádza, že žije neustále v právnej neistote a jeho dôvera v justíciu je za daného stavu nulová. Nečinnosť okresného súdu sťažovateľovi spôsobila finančné problémy, keďže škoda na majetku mu dosiaľ nebola uhradená, musel si ju uhradiť z vlastných finančných prostriedkov. Navyše musel uhradiť aj trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia, aby sa domohol svojho nároku súdnou cestou, a vo veci sa nekoná.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

6. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

7. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže podľa štandardnej judikatúry ústavného súdu vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, III. ÚS 784/2016).

8. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je

pojmom autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05, z novších napr. III. ÚS 19/2016).

9. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že v napadnutom konaní okresný súd spôsobuje priet'ahy, pretože dosiaľ v jeho veci nenariadil pojednávanie, ústavný súd poznamenáva, že uvedené ešte samo osebe neznamená, že okresný súd je v jeho právnej veci absolútne nečinný (napr. II. ÚS 596/2017).

10. Z uvedených východísk vychádzal ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa a dospel k záveru o jej zjavnej neopodstatnenosti. K uvedenému záveru viedla aj tá skutočnosť, že vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania okresného súdu ku dňu podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (2 roky a 4 mesiace), ako i vzhľadom na jeho predmet a na to, čo je pre sťažovateľa „v stávke“, už na prvý pohľad nemožno v napadnutom konaní uvažovať o takých priet'ahoch, ktorých intenzita by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru EŠLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 340/2013, III. ÚS 566/2014, IV. ÚS 201/2018, I. ÚS 115/2019).

11. Sťažovateľ na zdôraznenie svojej nepriaznivej situácie v závere ústavnej sťažnosti poukazuje na právnu neistotu, v ktorej žije, keďže okresný súd v jeho veci nekoná. Ústavný súd však u sťažovateľa videl potenciálne možnosti, ktoré mohli prispieť k urýchleniu konania (bez toho, aby tu ústavný súd hodnotil postup okresného súdu), ak by ich využil. Aj keď sťažnosť na priet'ahy v súdnom konaní predsedovi súdu nie je účinným prostriedkom nápravy (a svedčí o tom aj aktuálna judikatúra ústavného súdu), ústavný súd poznamenáva, že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 56/08). Túto ústavným súdom uvádzanú možnosť (príležitosť) sťažovateľ nevyužil (neuvádza to ani v ústavnej sťažnosti). Paradoxne bola okresnému súdu 26. októbra 2022 (teda po 2 rokoch a 4 mesiacoch od momentu doručenia postúpeného spisu okresnému súdu) doručená žiadosť sťažovateľa (prostredníctvom jeho právneho zástupcu) o oznámenie spisovej značky, pod ktorou je vedené napadnuté konanie okresným súdom (v tom čase už viac ako dva roky). Na druhý deň sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou (okresný súd mu poskytol odpoveď až 14. novembra 2022).

12. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd síce dospel k záveru, že postup okresného súdu nebol dosiaľ úplne optimálny, ale vzhľadom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania (dva roky a päť mesiacov) a taktiež s poukazom na

objektívne sťažnú možnosť uskutočnenia pojednávania (protiepidemiologické opatrenia) a na predmet konania, ktorý nepatrí do skupiny taxatívne vymedzených druhov konaní (pri ktorých zákon predpisoval konať, resp. nezniesli odklad), ústavný súd uzavrel, že nemohlo ísť o priesťah v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

13. Na záver ústavný súd dodáva, že predmetné rozhodnutie nezakladá prekážku *res iudicata* (právoplatne rozhodnutej veci). Ak by v budúcnosti postup okresného súdu v napadnutom konaní vykazoval znaky neefektívnej činnosti, resp. neodôvodnenej nečinnosti, sťažovateľovi nič nebráni opätovne sa obrátiť na ústavný súd.

14. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu